

2015-11-30

YTTRANDE

Motion – Förenklad biståndsbedömning

Marta Pettersson och Ingrid Sundbom har till kommunfullmäktige inlämnat en motion med förslag om att kommunen inför regler som ger personer över 75 år rätt till insatser upp till 6 timmar i månaden utan biståndsprovning.

Nuläge

Av socialtjänstlagens 4 kapitel och 1 § framgår den enskildes rätt till stöd. Den som inte själv kan tillgodose sina behov har rätt till "en skälig levnadsnivå". Insatsen ska utformas så att det ger möjligheter till ett självständigt liv. Efter ansökan av den enskilde eller dennes företrädare sker en prövningen om rätt till stöd av en biståndsbedömare.

De flesta personer som har insatser i hemmet och är över 75 år har behov av mer än 6 timmar i månaden. Vi har för närvarande 17 personer i kommunen med mindre än 6 timmars insats i månaden. Insatserna består av städning och hjälp med hygien.

Rättstillämpning

Det har prövats i några kommuner att inte tillämpa biståndsprovning för de sex första timmarna av personer över en viss ålder. Linköping har, som motionärerna uppger, sedan många år tillämpat denna praxis. I länet har Umeå övervägt att införa det men inte gjort det. Vindeln har haft det ett antal år men överväger att upphöra med förenklad prövning av insats då efterfrågan varit låg.

Rättsläget har varit tydligt när det gäller tillämpningen av biståndsparagrafen. Det innebär att det ska vara en prövning av rätten till bistånd. Linköpings modell är under prövning i förvaltningsdomstol men någon dom har inte fallit.

Från den tidigare regeringen fanns intentioner att legalisera den modell som Linköping har men det lades inte fram något förslag till ändring av lagstiftningen.

Socialtjänstlagen bygger på att den enskilde ska leva ett självständigt liv och med ett eget ansvarstagande. Det finns naturligtvis tveksamheter till att kommunen ska ge stöd, till i princip vem som helst över 75 år, utan att göra en bedömning av lagens grundintentioner till eget ansvar och självständighet.

www.robertsfors.se

Robertsfors Kommun
Storgatan 13, 915 81 Robertsfors

Växel +46(0)934-140 00

Fax +46(0)934-140 14

E-post kommun@robertsfors.se

ROBERTSFORS
KOMMUN

Konsekvenser - omfattning

Det är svårt att göra en träffsäker bedömning av vilka konsekvenser det skulle bli av att ge insatser utan biståndsbedömning.

Det är känt att de äldre som ansöker om hjälp och stöd i hemmet i mycket hög grad får den insats de ansöker om. Det finns inget underlag som ger stöd för att det också innebär att de får stödet i den omfattning de önskar. Omkringliggande omständigheter kan påverka omfattningen beroende av anhöriga och andra intressenters påverkan.

Vår erfarenhet är att det finns en inneboende vilja att i det längsta klara sig själv vilket talar för att systemet inte skulle utnyttjas otillbörligt. Vi kan se att den avgiftsfria avlösningen inom anhörigvården inte överutnyttjas.

Konsekvenser - ekonomi

Personer som har en förhållandevis god ekonomi får betala kommunens självkostnad upp till avgiftstaket, 1780 kronor, för insatser av vård, omsorg och service. För denna grupp av äldre är det fördelaktigare att använda RUT-tjänster vad gäller servicetjänster. De kan ändå välja kommunen utifrån den tillit som finns till kommunens insatser att bedömer att det är värt att betala för den kommunala självkostnaden som idag ligger på 352 kr/timme.

För personer med låg pension kan det innebära att de inte har något utrymme till att betala avgifter. Utifrån motionärernas förslag skulle det innebära att de kan, oavsett hjälpbehov, få sex timmars gratis insats i månaden. För denna avgiftsfria grupp av personer kan det finnas en risk till att möjligheten till 6 timmars insats i månaden används då den inte innebär någon inskränkning på den egna ekonomin.

Utifrån principen om att kommuninnevånarna ska behandlas lika (inte särbehandlas utan sakliga grunder) så är det tveksamt om vissa personer kan få en avropad tjänst utförd utan kostnad medan andra får betala för den.

Konsekvenser – kommunens kostnader

Kommunen kan komma att få en ökad efterfrågan på serviceinsatser till personer över 75 år vilket innebär ökade kostnader. Biståndshandläggarna får några ärenden mindre att handlägga vilket blir en marginaleffekt som inte ger någon kostnadsminskning.

Sammantaget går det inte att göra en ekonomisk kalkyl som är objektiv. En rimlig bedömning över tid torde innebära att fler timmar ska utföras och bekostas. Detta innebär ökade kostnader som ovanpå övriga kostnader inte är betydelselösa.

www.robertsfors.se

Robertsfors Kommun
Storgatan 13, 915 81 Robertsfors

Växel +46(0)934-140 00

Fax +46(0)934-140 14

E-post kommun@robertsfors.se

Andra insatser

Det finns andra områden som inom ramen för lagstiftningen kan ges utan biståndsprövning. Det är insatser som inte ligger inom begreppet bistånd enligt socialtjänstlagen. Vi tillhandahåller exempelvis fotvård utan prövning.

Trygghetslarm prövas idag efter ansökan. Det är ett område där kommunen tar ut en avgift som motsvarar kommunens kostnad. Det är en insats som ger den enskilde trygghet och som för kommunen är en förebyggande insats. Den kan med fördel avregleras så att den ges till den som avropar ett trygghetslarm.

Matdistribution prövas idag. Den är inte kostnadsneutral för kommunen utan varje portion är subventionerad framförallt i distributionsledet. Den har en viktig förebyggande roll och skulle kunna vara helt fri från prövning för personer som själv tar sig till en matsal där det serveras mat.

Matservering på Mårsgården och på Hammarhöjd (helger och middagar) kan vara ett område som ges utan biståndsprövning för personer över 80 år.

Bedömning

Min slutsats är att det är oklart om det rättsligt är tillåtet att ge insatser i hemmet utan prövning mot gällande lagstiftning. Det är oklart om insatser utan prövning är förenligt med likställighetsprincipen. Den ekonomiska effekten går inte att överblicka.

Mitt förslag är

att motionen avslås

att kommunchefen får i uppdrag att ge förslag på andra insatser som mot ersättning kan tillhandahållas utan biståndsprövning.

David Grahn
socialchef

www.robertsfors.se

Robertsfors Kommun
Storgatan 13, 915 81 Robertsfors

Växel +46(0)934-140 00

Fax +46(0)934-140 14

E-post kommun@robertsfors.se

